

זהר:

לילי"ת שהיא הממונה על עושק התינוקות להרוג אותם בטרם זמנם

**טְחוּל, פֶּתַח בּוֹעִינָא קְדִישָׁא וְאָמַר, (קהלת ד) וְאֶרְאָה אֶת
כָּל הָעֹשִׂים שְׁנַעְשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ וְהִנֵּה דְמַעַת**

הָעֹשִׂים ובסוד הטחול פתח המאור הקדוש רשב"י ואמר לבאר את מש"כ ואראה את

כל העשקים וגו'. **מֵאֵן אֵינּוֹן עֹשִׂים** וקשה מי אלו העשקים. **אֵלֵין**

יְנוּקִין דְּאֵינּוֹן בְּתוּקָפָא דְאַמְהוּן. דְּסִלְקִין מַעֲלָמָא, עַל

יְדֵי מַלְאָךְ הַמּוֹת אלא הם אותם התינוקות שהיו בחיק אמותיהן והם הסתלקו

מהעולם בטרם זמנם ע"י מלאך המוות. **וְכִי מַלְאָךְ הַמּוֹת קָטִיל לֹוֹן,**

דְּאִיהוּ עוֹשֵׁק וקשה וכי המלאך המוות הורג אותם שמשום כך הוא נקרא עושק

והרי אלו התינוקות הם לא מתים ממנו אלא הם מתים ע"י הלילי"ת (רמ"ק וכמבואר בזהר

פקודי רמ"ח ע"ב). **אֵלָא הָדָר וְאָמַר, וּמִיֵּד עֹשְׂקֵיהֶם כַּח וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם**

לָהֶם מְנַחֵם אלא לכן הפסוק חזר ואמר 'ומיד עשקיהם כח ואין להם מנחם'. **מֵאֵן**

הָהוּא כַּח ומי הוא סוד הכח. **דָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א) יְהִי**

מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וְדָא הוּא מְאֹרֶת חֶסֶד וְאֵו, וְדָא

לִילִית, דְּאִיהִי מְמַנָּא דְּהָהוּא עוֹשֵׁק אלא הוא זה שנאמר עליו 'יהי

מארת ברקיע השמים', דהיינו שנאמר 'מארת' חסר אות ו' שהוא לשון מארה וקללה, מאחר

שהכוונה על הלילי"ת שהיא הממונה על עושק התינוקות להרוג אותם בטרם זמנם.

הסמא"ל הנקרא כבד הוא הממונה להמית את הגדולים וזו הלילי"ת הנקראת

טחול היא הממונה להמית את הקטנים

וְאִיהִי אֶקְרִי טָחול וזו הלילי"ת היא נקרא טחול, **וְאִיהִי אֶזְלָת**
וְחִיִּיכָא בִּינוּקִי, וּבִתָּר עֲבָדָת בָּהּ רוֹגְזָא
וְדַמְעָה, לְמַבְכִּי עֲלֵיהִּי והיא זו שהולכת ומצחקת בתינוקות בסוד טחול

שוחק ואח"כ היא עושה בהם כעס ודמעה בכדי שיבכו עליהם בדמעות במיתתם. **טָחול**

לְזִינָא דְכֶבֶד אֶזְלָא וזו הלילי"ת הנקרא טחול היא הולכת אחר בן מינה שהוא

הסמא"ל הנקרא כבד. **דָּא אֶבְרִי בִּשְׁנִי, וְדָא בְּרַבִּיעִי בְּעוֹבְדָא**

דְּבִרָאשִׁית וזה הסמא"ל נברא ביום השני של מעשה בראשית וזו הלילי"ת היא

נבראה ביום הרביעי של מעשה בראשית בסוד מש"כ ביום הרביעי 'מארת' שהיא הלילי"ת

הנקרא מארה וקללה. **וּבְגִין דָּא, לִית סִימְנָא טָבָא בִּשְׁנִי**

וּבְרַבִּיעִי ומשום כך אין הוא סימן טוב להתחיל לעשות איזה דבר ביום שני או רביעי

מאחר שאז נבראו הסמא"ל והלילי"ת [לב]. **כָּבֶד מוֹתָא דְרַבְרָבִי, טָחול**

מוֹתָא דְזוּטְרִי וזה הסמא"ל הנקרא כבד הוא הממונה להמית את הגדולים וזו

הלילי"ת הנקראת טחול היא הממונה להמית את הקטנים (רמ"ק).

אור הרשב"י

(סמ"ק סימן קל"ו). במה שאדם יודע שהוא
כנגד המזל, לא יעשה ולא יסמוך על הנס,
אלא שאין לחקור אחר זה משום תמים תהיה
(דברים יח, יג) (תשובת רמב"ן סימן רפ"ו
רפ"ג) כמו שנתבאר.

[לב] וכמו שפסק השולחן ערוך יורה דעה
סימן קעט סעיף ב' נהגו שאין מתחילין בב'
ובביאור הגר"א כתב שמקורו מהזהר
כאן.

וכתב הרמ"א שלכן נהגו ג"כ להתחיל ללמוד
בר"ח, כי אף על פי שאין ניהוש יש סימן

הלימוד היום

לע"נ מנחם חיים בן רחל ז"ל

רעיא מהימנא

ישראל מבדילים בין טוב לרע ולוקחים לחלקם החלק המבורר

אָמַר רַעְיָא מְהִימָנָא, וְדָאֵי הֵכִי הוּא ומוסיף לבאר הרעיא מהימנא

על דברי הזוהר שודאי כך הוא, **דְּכָבֵד אִיהוּ דְּרָגָא דְּעֵשׂוֹ. עֵשׂוֹ**

הוּא אָדוֹם כי הנה הכבד הוא מצד סמא"ל שרו של עשו וזה הכבד שהוא בסוד עשו

הוא אדום מאחר שכולו דם. **הוּא כְּנִישׁ כָּל דְּמִין, בֵּין צְלוּלִין, בֵּין**

עֲבוּרִין. וְלֹא אֲבָחִין בֵּין טַב לְבִישׁ. לָא עָבִיד אֲפֻרְשׁוּתָא

בֵּינְיָהוּ ולכן הוא אוסף את כל הדמים בין הצלולים ובין העבורים והוא לא מבדיל בין

דם טוב לדם רע, והוא לא מפריד ביניהם כלל בין דם טמא לטהור, מאחר שאין לו דיני אסור

ומותר טהרה וטומאה כשר ופסול (רמ"ק). **לָבָא אִיהוּ יִשְׂרָאֵל, דְּאֲבָחִין**

בֵּין טַב לְבִישׁ, בֵּין דָּם טָמֵא לְדָם טָהוֹר, וְלֹא נָטִיל אֶלָּא

בְּרִירוֹ וְנָקִיוֹ דְּהָהוּא דְּמָא, כְּבוֹרֵר אוֹכֵל מִגּוֹ פְּסוּלָתָא אבל

בחינת הלב הוא כנגד ישראל, שהם מבדילים בין טוב לרע ובין דם טמא לדם טהור, מאחר

שיש להם דיני טומאה וטהרה אסור ומותר כשר ופסול, ולכן הם לא לוקחים לחלקם אלא

רק את החלק המבורר והנקי שבדם כמו מי שבורר אוכל מתוך פסולת.

סוד הקל"י של העבודה זרה

וּלְבַתָּר דְּנָטִיל לָבָא, דְּאִיהוּ יַעֲקֹב, בְּרִירוּתָא דְּדָמִים,

דְּאִיהוּ לְעִילָא והנה לאחר שזה הלב שהיא השכינה שהיא בסוד בית

הלימוד היומי

לע"נ מנחם חיים בן רחל ז"ל

יעקב היא לוקחת את בירור הדמים הצלולים של הקדושה שלמעלה. **וְאֶשְׁתָּאֵר כְּבֹד דְּאִיהוּ** (דף רל"ד ע"ב) **עָשׂוּ בַּפְסוּלָת** ובזה נשאר לכבד שהוא הסמא"ל שהוא סוד עשו רק את פסולת הדם. **אִיהוּ כָּעִים עֲלִיה בְּמָרָה, דְּאִיהִי גִיהֶנֶם, דְּאֶתְבְּרִיאַת בְּיוֹמָא תְּנִינָא** ומשום כך זה הסמא"ל הנקרא כבד הוא כועס על יעקב בהתעוררות המרה שהיא לאה דקל' בת זוגו שהיא סוד הגיהנם שבגוף האדם, והיא נבראה יחד עמו ביום שני לבריאה [לג], **מוֹתָא דְּרַבְרָבִי, וְאִיהִי נוֹקְבָא בִישָׁא, אֵשׁ זָרָה, עֲבוּדָה קָשָׁה, עֲבוּדָה זָרָה קָרִינָן לָהּ** וממנה נמשך המוות לגדולים, וכן היא סוד הקל' של הנקבה הרעה הנקרא אש זרה ועבודה קשה ובצירוף שני השמות האלו אנו קוראים אותה עבודה זרה.

כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה, והשכינה שומרת על החולה שלא ימות **וּבְגִין דְּמִינָה אֶתְעַר פַּעַם לְכַבֵּד, אוֹקְמוּהָ רַבָּנִן בְּמִתְנִיתִין, כָּל הַכּוֹעֵס בְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה** ובגלל שממנה מתעורר הכעס בכבד שהוא ע"י המרה שמצדה, אז לכן ביארו בעלי המשנה ואמרו שכל הכועס כאילו עובד עבודה זרה, [לד] דהיינו שהכעס הוא מצד המראה שהיא

אור הרשב"י

עבודה זרה; שכך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך. עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובד. אמר רבי אבין: מאי קראה – לא יהיה כך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר, איזהו אל זר שיש בגופו של אדם – הוי אומר זה יצר הרע.

[לג] ומשא"כ רחל דקל' נבראה ביום רביעי כדלעיל. [לד] כדאיתא בשבת דף קה עמוד ב' והתניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר משום חילפא בר אנרא, שאמר משום רבי יוחנן בן נורי: המקרע בגדיו בחמתו, והמשבר כליו בחמתו, והמפזר מעותיו בחמתו – יהא בעיניך כעובד